XUNTA ELECTORAL DE GALICIA

Asunto: Acordo da Xunta Electoral de Galicia, do 12 de febreiro de 2024, polo que se resolve a denuncia da representante xeral do Partido Popular contra o alcalde de Ourense D. Gonzalo Pérez Jácome por unha posible infracción do artigo 50 da LOREX

A Xunta Electoral de Galicia, á vista dos seguintes

Antecedentes

1. O 8 de febreiro de 2024 a representación xeral do Partido Popular formula unha denuncia contra o alcalde de Ourense D. Gonzalo Pérez Jácome na que manifesta o seguinte:

«O día 7 de febreiro de 2024 o Concello de Ourense colocou unha lona a modo de cartel, de grandes dimensións, na avenida das Caldas del Concello de Ourense que inclúe a seguinte mensaxe "PARQUE COTO DE CANEDO. OURENSE EN OBRAS", acompañada dunha infografía que amosa o posible resultado da obra, cando estea finalizada.»

Incorpora dúas fotografías do cartel e engade:

«O proxecto da obra aínda non está realizado nin a súa licitación adxudicada e, moito menos, a obra de construción.

Debemos lembrar que o corresponde ao contratista dunha obra a colocación do cartel que informa das mesmas, e a dita colocación se produce na data da sinatura da acta de comprobación de replanteo, que ten lugar sempre despois da formalización do contrato entre a Administración e o contratista.

Así, a colocación dun cartel neste preciso momento dun proxecto que non está nin adxudicado soamente pode ter una intención electoralista.

As cores empregadas no anuncio so as mesmas que as utilizadas pola formación política Democracia Ourensana, que presenta candidatura ás eleccións ao Parlamento de Galicia que se celebrarán o día 18 de febreiro.

O cartel non contén información obxectiva e relevante para os servizos públicos nin para a cidadanía, senón un anuncio dun proxecto cuxa execución non está nin sequera adxudicada e que non se sabe si se vai materializar.

O único fin de instalación do cartel é condicionar e influír o sentido do voto, intentando facer cree que existe unha boa xestión por parte do goberno municipal do Concello de Ourense e que o voto dos electores nas vindeiras eleccións debe ser para o partido político ao que pertence o alcalde.

Non nos atopamos ante a publicación dunha información necesaria para a cidadanía para dar conta da posta en funcionamento dun servizo público, non se trata dunha campaña de información que resulte imprescindible para a salvagarda do interese público ou para o

correcto desenvolvemento dos servizos públicos, senón dun anuncio dun proxecto, a día de hoxe sen materializar, no que o alcalde utiliza a institución á que representa e os medios públicos do Concello de Ourense para realizar campaña electoral, quebrando así os principios de igualdade, obxectividade e neutralidade política que deben manter os poderes públicos durante o período electoral.

O alcalde de Ourense está utilizando o seu cargo político para facer campaña electoral e captar sufraxios para o partido político ao que pertence, con anuncios de obras que aínda non están nin iniciadas e utilizando a institución á que representa para tal fin. »

Continúa dicindo:

«A mensaxe incluída no cartel-lona colocada polo Concello de Ourense na rúa Avenida das Caldas, cómpre concluír que o mesmo é contrario a normativa electoral e constitúe unha campaña de publicidade institucional prohibida, toda vez que, a colocación do cartel-lona polo Concello de Ourense ten un ánimo claro de influír na vontade dos cidadáns no actual proceso eleccións convocadas ao Parlamento de Galicia, ao realizar unha campaña de logro ou realización dunha obra, que, a día de hoxe, nin sequera foi obxecto de licitación e, moito menos, de adxudicación ou en execución polo que carece de calquera relevancia ou interese social neste momento.

A mensaxe difundida neste cartel-lona polo Concello de Ourense, ademais de non ser certa e procurar simplemente a confusión da cidadanía e un rédito electoral, non responde aos criterios emanados da Xunta Electoral Central de neutralidade e obxectividade, pois a mensaxe contida no referido cartel-lona non resulta imprescindible para salvagardar un interese público ou ser necesaria para ou correcto desenvolvemento dun servizo público.

Máis ao contrario, a mensaxe incluída no cartel-lona é un exemplo claro do que é unha campaña institucional prohibida, tendo en conta que desbota o principio de lealdade institucional entre administracións públicas, para, aproveitando a execución dunha obra da Administración autonómica nesa rúa, destacar unha actuación do Concello de Ourense non contratada coma se estivera en execución, de xeito tal que se busca influír electoralmente, trasladando unha mensaxe a cidadanía contraria aos valores de neutralidade, igualdade e obxectividade que deben presidir os procesos electorais.»

Por estes motivos solicita:

«Que se admita a denuncia contra D. Gonzalo Pérez Jácome, alcalde de Ourense e se ordene a inmediata retirada do cartel indicado no apartado primeiro desta denuncia e que fai referencia ao proxecto do parque Coto de Canedo.»

2. Logo de trasladada a denuncia ao denunciado, este non presentou alegacións.

FUNDAMENTOS XURÍDICOS

Primeiro. O artigo 50 da Lei orgánica 5/85, do 19 de xuño, do réxime electoral xeral (LOREX), prohibe expresamente no seu apartado 2 durante o período electoral *«calquera acto organizado ou financiado, directa ou indirectamente, polo poderes públicos que conteña alusións ás realizacións ou aos logros obtidos»*. E o seu apartado 3, prohibe *«calquera acto ou inauguración de obras ou servizos públicos ou proxectos destes, calquera que sexa a denominación utilizada, sen prexuízo de que as ditas obras ou servizos poidan entrar en funcionamento en dito período.»*

A Instrución 2/2011, do 24 de marzo, da Xunta Electoral Central, sobre interpretación do artigo 50 da LOREX, en relación co obxecto e os límites das campañas institucionais e dos actos de inauguración realizados polos poderes públicos en período electoral, inclúe entre as campañas institucionais permitidas, *«as campañas informativas que resulten imprescindibles para a salvagarda do interese público ou para o correcto desenvolvemento dos servizos públicos»*. E engade no seu punto quinto que a intervención das xuntas electorais debe producirse como *consecuencia da contestación de consultas, da formulación de denuncias ou reclamacións, ou da interposición de recursos.*

Segundo. As administracións públicas no período electoral poden continuar co exercicio das competencias que legalmente teñen atribuídas*: «El artículo 50.2 de LOREG no prohíbe que durante los períodos electorales las administraciones públicas puedan ejercer las potestades administrativas que tengan legalmente atribuidas»* (Ac. XEC do 4 de marzo de 2020).

Por iso *«el inicio del período electoral no interrumpe aquellas actuaciones de los poderes públicos que resulten necesarias para la salvaguarda del interés público o para o correcto desenvolvimiento de los servicios públicos»* (Ac. XEC do 10 de maio de 2011).

Polo tanto, o período electoral non impide a información sempre que se limite estritamente a proporcionar aquela que sexa de interese xeral (Ac. XEC do 14 de abril de 2011) ou que sexa útil, carente de valoracións electoralistas e enmarcada dentro dunha campaña informativa específica (Ac. XEC do 16 de maio de 2019).

Agora ben, como tamén indica a entidade política denunciante, a *Junta Electoral Central* tense pronunciado verbo de actuacións dos poderes públicos que teñen por obxecto obras, nos termos seguintes:

«Esta Junta entiende que los poderes públicos sólo pueden realizar actos de presentación de las condiciones técnicas de proyectos de obras públicas en período electoral cuando a la luz de las circunstancias dicha actuación sea imprescindible para la realización de los objetivos que tenga encomendada una Administración y no sea posible postergar el acto hasta después del período electoral sin grave lesión para el interés general. En todo caso, cualquier acto de este tipo que se realice en período electoral deberá abstenerse de contener campañas de realizaciones o logros y no podrá tener ningún contenido electoralista» (Ac de 14 de abril de 2011).

Terceiro. Esta xunta electoral considera que o feito denunciado ten unha clara connotación electoralista xa que

(a) o proxecto da obra aínda non está realizado nin, consecuentemente, tampouco está adxudicado o contrato para executala;

(b) o cartel non contén información obxectiva e relevante para os servizos públicos nin para a cidadanía. Non se trata dunha información necesaria promovida por un poder público e dirixida á cidadanía para dar conta da posta en funcionamento dun servizo público, nin tampouco dunha campaña de información que resulte imprescindible para a salvagarda do interese público ou para o correcto desenvolvemento dos servizos públicos;

(c) as cores empregadas no anuncio son as mesmas que as utilizadas pola formación política Democracia Ourensana, que presenta candidatura ás eleccións ao Parlamento de Galicia que se celebrarán o día 18 de febreiro (DOG 16, do 23 de xaneiro de 2024).

Á vista do expediente, o alcalde de Ourense está utilizando este cargo público para facer campaña electoral e captar sufraxios para o partido político ao que pertence, con anuncios de obras que aínda non están iniciadas e utilizando a institución á que representa para tal fin.

A razón última dese anuncio é, efectivamente, influír no sentido do voto, intentando facer crer que existe unha boa xestión por parte do goberno municipal do concello que preside e, deste xeito, mover ao potencial elector a que vote á entidade política á que pertence o Sr. alcalde e que presenta candidaturas polo concello de Ourense nas vindeiras eleccións autonómicas.

É contrario ao principio de neutralidade dos poderes públicos promover unha actuación como esta durante unhas eleccións en curso co propósito, precisamente, de tratar de persuadir ao potencial elector a que se decante a favor dunha determinada entidade política.

Á vista do que antecede adóptase o seguinte

ACORDO

Estimar a denuncia e requirir do denunciado a que curse as ordes correspondentes para retirar de xeito inmediato o citado cartel, advertíndolle que se absteña de levar a cabo unha acción semellante durante o proceso electoral e da apertura dun procedemento sancionador no caso de que non atenda a este requirimento.

En execución do presente acordo, e para o cumprimento do disposto no art. 21.2 LOREX, desenvolvido pola Instrución da Xunta Electoral Central 11/2007, do 27 de setembro, comunícolle que contra el poderá interpoñer recurso de alzada ante a Xunta Electoral Central, que deberá presentarse ante esta Xunta Electoral de Galicia, para o seu informe, antes das 17:30 horas do próximo día 13 de febreiro de 2024.

O recurso poderá presentarse por correo electrónico no seguinte enderezo: xunta.electoral.galicia@parlamentodegalicia.gal